

Vermindering van hondenoverlast

Jan Schalk, Onderzoekscentrum Drechtsteden

Hondenpoep staat in veel gemeenten in de top 3 van meest voorkomende buurtproblemen. Veel gemeenten hebben daarom een hondenbeleid. Sommige gemeenten kiezen voor een harde aanpak.¹ Andere gemeenten zetten meer in op een zachte aanpak.² Door bewoners centraal te stellen en een juiste mix van zachte en harde instrumenten hoopt de gemeente Dordrecht de hondenoverlast te verminderen.

De gemeente Dordrecht heeft begin 2011 met de nota 'Herijking Uitvoering Hondenbeleid' een nieuwe impuls gegeven aan de mogelijkheden om hondenoverlast te verminderen. De verbeteringen passen binnen de bestaande kaders. Het hondenbeleid in Dordrecht is een combinatie van een harde en zachte aanpak. Er wordt ingezet op betere handhaving en snel reageren op meldingen, maar ook op het aanpassen van voorzieningen aan de wensen van bewoners en hondenbezitters. De herijkte aanpak in Dordrecht bestaat onder meer uit:

- onderzoek onder bewoners naar ervaringen met het hondenbeleid
- toepassing van de Tafel van Elf (zie uitleg verderop)
- inwoners centraal stellen bij het aanpassen van voorzieningen en handhaving

Onderzoek

Als eerste stap bij de vernieuwing van het hondenbeleid is een onderzoek gehouden onder de inwoners van Dordrecht, waaronder ook hondenbezitters. Het onderzoek is in 2010 uitgevoerd door het Onderzoekscentrum Drechtsteden.³ De Dordtse bevolking blijkt over het algemeen goed

op de hoogte van het hondenbeleid. Veel minder bekend is men met de regels voor hondenbezitters om hondenpoep zelf op te ruimen. Het rapportcijfer voor de honden(uitlaat)voorzieningen en het schoonhouden ervan is niet zo hoog: een 5,7. Het gebruik van hondentoiletten is laag, terwijl er meer behoefte is aan uitlaatstroken dicht bij huis.

Bewoners vinden dat de gemeente te weinig doet aan handhaving. In 2009 zijn in Dordrecht ongeveer vijf processen verbaal per week uitgeschreven. Dat komt overeen met 4 procent van de hondenbezitters. Het aandeel hondenbezitters dat aangesproken is door een toezichthouder van de gemeente is sinds 2003 gestegen van 2 naar 14 procent. Inwoners geven het hondenbeleid in Dordrecht anno 2010 een krappe voldoende en op gebied van voorlichting en communicatie en handhaving zelfs een onvoldoende. Het onderzoek laat zien dat er voldoende reden is om in het hondenbeleid te investeren.

Tafel van Elf

Toezichthouders, beleidsmedewerkers en communicatiemedewerkers liepen samen de beleidsregels voor handhaving na. Daaruit volgden voorstellen om handhaving te verbeteren. Hierbij is gebruik gemaakt van de 'Tafel van Elf'.⁴ Dit model is ontwikkeld in opdracht van het Ministerie van Justitie. Het bestaat uit elf factoren die van belang zijn bij naleving van regelgeving. Het is een *checklist*, die doet nadenken over bijvoorbeeld de duidelijkheid van regels, de meldingskans, de controlekans en de omvang van groepen nalevers of mogelijke overtreders. Via de analyse volgens deze Tafel van Elf kwam naar voren dat het weinig zin heeft om meer toezichthouders in dienst te nemen. Het is veel efficiënter dat toezichthouders zich voortaan concentreren op enkele locaties waar veel overlast gemeld wordt *hotspots*, zoals een speelplaats of winkelcentrum). Het toezicht kan zich dan concentreren op deze locaties en de uitlaattijden. Uit de Tafel van Elf-analyse bleek bijvoorbeeld ook dat de gemeente nog geen beleidsregels heeft voor bijtincidenten. Deze zullen dit voorjaar opgesteld worden.

Voorkeuren centraal stellen

In het herijkte Dordtse hondenbeleid is meer ruimte voor maatwerk per wijk. Er is gestart om wijkbewoners en hondenbezitters per wijk te betrekken bij de vraag hoe de overlast verminderd kan worden en welke voorzieningen aangepast moeten worden. Omdat uit het onderzoek bleek dat het gebruik van hondentoiletten laag is, kan zo'n toilet ook ingeruild worden voor meer uitlaatstroken. Bewoners van de Dordtse wijk de Staart kunnen bijvoorbeeld zelf kiezen waar uitlaatstroken komen en hoe deze ingericht worden.⁵

Zou men hier nog enkele stappen verder mee gaan dan kan dit in de toekomst leiden tot een afspraak of contract tussen wijkbewoners en hondenbezitters onderling met de gemeente. Dit kan gaan over de aanleg van een uitlaastrook, maar ook over het beheer en onderhoud van deze voorziening. Of de plaats en lediging van bijhorende afvalbakken en de melding van overlast en overtredingen en het optreden van toezichthouders. In Engeland staat dit bekend onder de naam Local Charter.⁶ Dit is een afspraak tot samenwerking tussen wijkbewoners en organisaties. Er is ook een Nederlands voorbeeld. In het Groningse dorp Thesinge⁷ is een proef gehouden: als hondenbezitters de uitwerpselen van hun hond opruimen en de overlast voor anderen daardoor fors af zou nemen, dan zouden zij de hondenbelasting in de vorm van subsidie terug krijgen. De proef slaagde: het aandeel inwoners dat overlast ervoer nam af van 67 naar 14 procent. De gemeente kan veel meer dan nu het geval is gebruik maken van de goede ideeën en inbreng van inwoners bij het verminderen van de honden-

De Tafel van Elf

De Tafel van Elf bestaat uit de volgende elf factoren die van belang zijn bij naleving van regelgeving:

- 1 Niveau van kennis van de regels
- 2 Kosten-batenafweging
- 3 Mate van acceptatie van de regels (begrip)
- 4 Normgetrouwheid van de doelgroep
- 5 Mate van informele controle
- 6 Kans op een informele melding
- 7 Kans op controle door de overheid
- 8 Kans dat de overtreding bij controle aan het licht komt
- 9 Selectiviteit (worden overtreders eerder gecontroleerd dan degenen die de regels wel naleven?)
- 10 Kans op een sanctie
- 11 Ernst van een sanctie

(bron: VROM Inspectie)

overlast. Inwoners zelf zijn, als het om de kwaliteit en gebruik van de openbare ruimte gaat, immers de voornaamste experts en belanghebbenden!

De gemeente zal de hondenoverlast niet kunnen oplossen. Door een betere communicatie en samenwerking met bewoners, handhaving en het aanpassen van de voorzieningen hoopt de gemeente Dordrecht wel de overlast te kunnen terugdringen. Zodat bij het volgende onderzoeksrapport de onvoldoendes weggewerkt zijn en de tevredenheid is toegenomen. <<

Met dank aan Arianne de Ruiter, beleidsmedewerker Stadsbeheer.

Website

www.onderzoekcentrumrechtsteden.nl

- 1 Zie bijvoorbeeld Gouda, Hilversum en Den Haag. De gemeente Gouda biedt een ansichtkaart (het is meer een gele kaart) aan die inwoners kunnen sturen naar hondenbezitters die de hondenpoep niet opruimen.
- 2 Zie bijvoorbeeld het advies van de hondenbescherming: Positief hondenbeleid in 10 punten, 2008.
- 3 Het onderzoek 'Beoordeling uitvoering hondenbeleid in Dordrecht' is te downloaden van de website www.onderzoekcentrumrechtsteden.nl -> publicaties -> wonen.
- 4 Het CCV, De Tafel van elf, een veelzijdig instrument, 2006.
- 5 Zie website www.dordrecht.nl Groen langs het Wantij.
- 6 Zie www.communities.gov.uk How to develop a local charter.
- 7 Zie Groninger Internet Courant (GIC), 10 september 2010.